

Innehåll

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning.....	5
2 Översikt av strategisammanhanget	6
2.1 Förändringar i strategisammanhanget.....	6
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget.....	7
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	8
2.4 Integrering av perspektiven.....	9
3 Resultatreddovisning.....	10
Sidas bidrag till förändring på strateginivå.....	10
3.1 Stödområde 1: Fredliga och inkluderande samhällen	Error! Bookmark not defined.
3.1.1. Mål 1.1: Ökade förutsättningar för deltagande i freds- och statsbyggnadsprocesser, framförallt av kvinnor och unga.	10
3.1.2. Mål 1.2: Stärkt kapacitet att genomföra en hållbar och inkluderande säkerhetssektorreform.	11
3.1.3. Mål 1.3: Stärkt kapacitet att förebygga och motverka våldsam extremism och radikaliserings.	12
3.1.4. Mål 1.4: Förbättrade förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt.	12
3.2 Stödområde 2: Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer	13
3.2.1 Mål 2.1: Stärkta system och institutioner som upprätthåller och garanterar respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.	13
3.2.2 Mål 2.2: Ökat deltagande och inflytande i demokratiska processer, framförallt av kvinnor och unga.	14
3.2.3 Mål 2.3: Stärkt institutionell kapacitet för tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster och ansvarsutkrävande.	15
3.3 Stödområde 3: Motståndskraft, miljö, klimat och energi.....	16
3.3.1 Mål 3.1: Ökad livsmedelstrygghet och hållbart nyttjande och hållbar förvaltning av naturresurser med fokus på lantbruk, vatten och hav.....	16

3.3.2	Mål 3.2: Ökad tillgång till förnybar energi och förbättrad energieffektivitet.	17
3.3.3	Mål 3.3: Ökad motståndskraft och anpassning till klimatförändringar samt stärkt kapacitet för reducering av naturkatastrofer, miljöförstöring och miljörisker.	18
3.4	Stödområde 4: Jämlik hälsa med fokus på SRHR	19
3.4.1	Mål 4.1: Ökad och jämlik tillgång till hälso- och sjukvård med fokus på kvinnor och barn.....	19
3.4.2	Mål 4.2: Ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.....	20
4.	Implikationer för innevarande strategiperiod	21
Bilaga 1 P6 rapport Somalia 2019		

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stöd område*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

”Trafikljusen” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. **Utveckling mot strategimålet:** Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

- Grön:** Utvecklingen går framåt
- Gul:** Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
- Röd:** Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens relevans:** Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

- (i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

- Grön:** Portföljen är relevant
- Gul:** Portföljen är delvis relevant
- Röd:** Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

1. Fredliga och inkluderande samhällen

- 1.1 Ökade förutsättningar för deltagande i freds- och statsbyggnadsprocesser, framförallt av kvinnor och unga.
 1.2 Stärkt kapacitet att genomföra en hållbar och inkluderande säkerhetssektorreform.
 1.3 Stärkt kapacitet att förebygga och motverka våldsam extremism och radikalisering.
 1.4 Förbättrade förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt.

Mål³Portfölj⁴

2. Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

- 2.1 Stärkta system och institutioner som upprätthåller och garanterar respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.
 2.2 Ökat deltagande och inflytande i demokratiska processer, framförallt av kvinnor och unga.
 2.3 Stärkt institutionell kapacitet för tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster och ansvarsutkrävande.

3. Motståndskraft, miljö, klimat och energi

- 3.1 Ökad livsmedelstrygghet och hållbart nyttjande och hållbar förvaltning av naturresurser med fokus på lantbruk, vatten och hav.
 3.2 Ökad tillgång till förnybar energi och förbättrad energieffektivitet.
 3.3 Ökad motståndskraft och anpassning till klimatförändringar samt stärkt kapacitet för reducering av naturkatastrofer, miljöförstöring och miljörisker.

4. Jämlik hälsa med fokus på SRHR

- 4.1 Ökad och jämlik tillgång till hälso- och sjukvård med fokus på kvinnor och barn.
 4.2 Ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp:
3000 MSEK

Utbetalat belopp hittills:
1198 MSEK

Antal insatser 2019:
26⁵

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Somalia har de senaste tio åren tagit viktiga steg mot ökad stabilisering och etablerandet av en stat med politiska och ekonomiska reformer. Under 2019 ses både negativa och positiva trender i denna utveckling. Övergripande har säkerhetssituationen i landet inte förbättrats och politiska spänningar har tilltagit mellan de som driver centralisering och de som förespråkar federalism. Det civila samhället rapporterar om svårigheter, bland annat genom nya regler för att få tillstånd att verka i Somalia, journalister och medier har varit utsatta för restriktioner. Samtidigt genomförs nödvändiga ekonomiska reformer i snabb takt.

Förutsättningarna för det internationella samfundets verksamhet påverkades kännbart när den federala regeringen i Mogadishu krävde att Generalsekreterarens särskilde representant (SRSG) Nicholas Haysoms skulle lämna landet i början av året. Detta efter att Haysom uttryckt sin oro över övergrepp och våldsamheter i samband med presidentvalet i delstaten Southwest State den 19 december 2018 som krävde 15 dödsoffer, och påkallat en utredning kring säkerhetsstyrkors eventuella inblandning. Ungefär samtidigt attackerades FN:s bas i Mogadishu med granateld. Det dröjde till 30 maj innan efterträdaren James Swan utsågs.

I oktober genomfördes de årligen återkommande Somalia Partnership Forum i Mogadishu, som ett led i att stärka relationerna mellan den somaliska regeringen och det internationella samfundet. En ny utvecklingsplan (NDP-9, 2020–2024) presenterades och överenskommelse nåddes om ett nytt *Mutual Accountability Framework*. Mot slutet av året presenterades ett nytt förslag på givarkoordinering (*Aid Architecture*) till följd av nya prioriteringar i utvecklingsplanen. Dessa framsteg ska även ses i ljuset av Somalias strävan att under 2020 komma ifråga för skuldlättnader, där en fattigdomsinriktad utvecklingsplan är ett av grundkraven.

Allmänna säkerhetsutmaningar har under 2019 fortsatt att prägla Somalia. Säkerhetsfrågan spelar en fortsatt stor roll för möjligheterna att bedriva utvecklingssamarbete. Al-Shabaab utgör ett fortsatt hot och har under året ånyo utfört dödliga attacker på såväl civila som militära mål. AMISOM:s roll för att upprätthålla nuvarande säkerhet bedöms som avgörande, vilket skapar frågor om den överenskomna transitionsplanen med målet att Somalia tar över säkerhetsansvaret 1 januari 2022 och om hur detta kan komma att påverka genomförandet av utvecklingsinsatser.

Relationerna mellan den federala regeringen (FGS) och delstatsregeringarna (FMS) har blivit mer och mer ansträngda under året. Den federala nivåns ambitioner att reglera och övervaka delstatsvalen har varit en av de främsta orsakerna till de ökade spänningarna mellan federala regeringen och medlemsstaterna. Det har även spätt på klanbaserade motsättningar med risk för nya konflikter, som

⁵ Två insatser är multilaterala givargemensamma fonder: UN MPTF (insats 11132, KlaraDia UM2017/33710) där Sverige finansierade 15 program och Världsbanksfonden (insats12769 KlaraDia UM2018/37633) som består av 21 st projekt/program

till exempel i samband med det omstridda valet i Jubaland i augusti⁶, men också i samband med försoningssträvandena efter presidentvalet i South West State i december 2018.⁷

Den somaliska ekonomin har under de senaste åren haft en positiv utveckling. Ett antal IMF ledda reformprogram har bidragit till att tillväxten ökade med 3% 2019⁸. Den ekonomiska tillväxten har dock inte varit tillräcklig för att bidra till fattigdomsbekämpning. De statliga intäkterna kanaliseras numera via finansministeriet, vars budgetkontroll har förbättrats och de statliga finanserna anses numera förhållandevis transparenta. Nyligen genomfördes reformer för löneutbetalningar till polisen och armén genom biometrisk registrering och direktutbetalningar till personliga lönekonton. Ekonomiska reformer har varit avgörande i processen mot skuldavskrivning. Tack vare de IMF ledda ekonomiska reformprogrammen och Somalias ansträngningar med stöd av internationella samfundet, bedöms Somalia under våren 2020 kunna uppnå beslutspunkten för skuldavskrivning varefter landet får tillgång till förmånliga lån från de internationella finansiella institutionerna och nya och mer omfattande biståndsmedel genom Världsbankens IDA 19. Skuldavskrivningen kommer vara en viktig förutsättning för landets fattigdomsbekämpning. Samtidigt som ekonomin i Somalia utvecklas brottas landet med omfattande korruption. I 2019 års Corruption Perceptions Index⁹ hamnar Somalia i den absoluta botten tillsammans med andra konfliktdrabbade länder. Utbredd korruption och höga konfliktnivåer är fortsatt allvarliga hinder för att Somalia ska utvecklas i rätt riktning.

2019 har även präglats av torka och kraftiga översvämningar vilket kan ses som ett led i ökad förekomst av cykliska klimatkatastrofer i Somalia i och med tilltagande klimatförändringar. Detta ökar behoven av humanitär hjälp, särskilt för de ca 2,6 miljoner internflyktingarna, även om problemen snarare relaterar till konstanta utvecklingsutmaningar för hela den somaliska befolkningen.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 635 %	Strategins andel av det totala biståndet utgör 4,32% inklusive humanitärt bistånd. 3,12 % exklusive humanitärt bistånd
Somalias nationella utvecklingsplan (NDP-9, 2019-2024) utgör givarnas gemmensamma ramverk.	Ingen gemensam Somalia programmering mellan EU och MS. EUs strategi gäller 2017-2020
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: UK, EU, DE, SE, DK	Sverige är den tredje största bilaterala givaren. Av EU MS är Sverige den tredje största givaren.

Sverige är tillsammans med UK, Tyskland och Danmark de fyra största bilaterala givarna till Somalia. Sverige spelar en ledande roll i samordningen av biståndet. Fram till halvårsskiftet 2019 var Sverige ordförande för Somalias givargrupp tillsammans med Tyskland, och även medordförande tillsammans med den federala regeringen för tre arbetsgrupper inom samordningen, gruppen för: 1) jämställdhet och mänskliga rättigheter, 2) sociala sektorer, samt 3) förebyggande av våldsam extremism. Sida var även ordförande i givargruppen för hälsosektorn under det första halvåret 2019. Somaliasektionen

⁶ S/PV.8671; sid 3

⁷ S/2019/661, sid 2

⁸ World Bank economic indicators, 2017-2023

⁹ <https://www.transparency.org/cpi2019>

hade under Sveriges ordförandeskap i FN:s säkerhetsråd ett nära samarbete med arbetsgruppen för barn associerade med väpnad konflikt.

Sverige är mycket aktiva inom EU kretsen, både inom koordinering, politisk dialog och samfinansiering. Från 2019 är Sida med och finansierar *Inclusive Local and Economic Development* (ILED) som kanaliseras via EU Trust Fond for Africa.

Sveriges mycket stora somaliska diaspora synliggör ytterligare det svenska utvecklingssamarbetet. Ca en procent (95 000) av alla svenskar har somaliskt ursprung och de bidrar i ökande grad och på olika sätt till Somalias återuppbyggnad, både från Sverige och i Somalia.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Det totala utfallet för Somalia för 2019 var 810 MSEK varav 555 MSEK kommer från anslaget till Somaliastategin. Det humanitära anslagets del uppgick till 205 MSEK. Från Strategi för Afrika söder om Sahara fick Somalia 30 MSEK och från Strategin Hållbar Fred implementerades 8 MSEK i Somalia.¹⁰

Strategi för Sveriges humanitära bistånd 2017-2020: Synergier mellan den humanitära strategin och utvecklingsstrategin byggdes redan under operationaliseringen in i strategigenomförandet och denna ansats som bygger på gemensam analys och planering har fortsatt under 2019. Sida har en aktiv och pådrivande roll i dialogen med aktörer inom både det humanitära och utvecklingsbiståndet och har på så sätt bidragit till att stärka samspelet. Sida tog till exempel under året initiativ till att ha en gemensam givarkoordinering i hälsosektorn. En sådan koordineringsmekanism förbättrar informationsdelning och ökar möjligheterna att bygga vidare på humanitära insatser med utvecklingsfinansiering och skapar också bättre förutsättningar att nära följa upp organisationer som får både humanitär finansiering och långsiktig utvecklingsfinansiering.

Strategi för Hållbar Fred 2018-2022: Ett ganska omfattande stöd ges till Somalia med ett flertal aktiva insatser, bland annat implementeras ett rättssektorstöd av International Rescue Committee i Benadir Regional Administration, ett större minhanteringsstöd av the Mines Advisory Group och Unicef har ett program för skydd av barn i väpnade konflikter. Dessutom implementerar Saferworld delar av ett kärnstöd från Strategin för Hållbar fred i Somalia.

Strategi för stöd genom svenska organisationer i civila samhället 2016-2022: En rad svenska organisationer får stöd genom både Somalia-strategin och Strategi för stöd genom svenska organisationer i civila samhället, bl.a. Diakonia och Forum Syd. Sida följer lokalt löpande upp hur dessa organisationer arbetar i Somalia och rapporterar tillbaka till Sida i Stockholm.

Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara: Sedan slutet av 2018 implementeras det delegerade medel för ett stöd från den specifika resiliens komponenten för Afrikas horn i Somalia. Under 2019 implementerade FAO med dessa ett resiliensprogram i distriktet Middle Shabelle. Från slutet av 2019 ingicks ytterligare ett partnerskap med FAO och WFP. Båda

¹⁰ Se tabell 5 i bilagd BISI rapport P6, sidan 5
8

dessa är länkade till det regionala resiliens initiativet IDDRSI – IGAP Draught Disaster Resilience and Sustainability Initiative.

Förutom de synergier som framkommer i utfallet för Somalia har även Sida under 2019 samarbetet med SRHR-teamet i Lusaka, bl.a. i anslutning till den Internationella Befolkningskonferensen (ICPD+25) som gick av stapeln i Nairobi under hösten 2019 och även i form av rådgivning i planeringen av en andra fas av ett större FN implementerat SRHR stöd med *nexus* ambitioner.

Under 2019 hade Sida, förutom FBA, direkta myndighetssamarbeten med SCB, Kriminalvården, Folkhälsomyndigheten och Stockholms universitet. Andra svenska myndigheter med verksamhet i Somalia och som Sida har samverkan med innefattar Försvarmakten, Kustbevakningen, Polisen och Havsmyndigheten. Diskussioner har förts med flertal svenska universitet.

2.4 Integrering av perspektiven¹¹

Fattiga människors perspektiv: Arbetet med *fattiga människors perspektiv* har fördjupats ytterligare under 2019, främst genom att initiera insatser med fokus på ökad motståndskraft hos människor som återkommande drabbas av kriser tillsammans med EU och FN, samt att initiera arbetet med att ta fram en multidimensionell fattigdomsanalys för användning i beredning och uppföljning av insatser. Ett slutligt MDPA-dokument som kommer bygga på existerande fattigdoms- och resiliensanalyser kommer att tas fram 2020. Arbetet med detta perspektiv leds vidare av den gemensamma analysen som görs mellan det humanitära och utvecklingssamarbetet. Detta kommer bl.a. till uttryck i handlingsplanen för resiliens som uppdateras årligen.

Rättighetsperspektivet: Utöver det breda arbetet med inklusivitet och ökat deltagande, har Sida under 2019 tagit fram en handlingsplan för ungdomar i linje med FN:s säkerhetsrådsresolutionen 2250 och 2419: unga, fred och säkerhet. Mer konkret, har en kartläggning genomförts av portföljen för att undersöka hur vi jobbar med insatser som fokuserar på ungdomar och för att integrera ungdomsperspektivet i insatser som bedöms relevanta.

Jämställdhetsperspektiv: Jämställdhet är en stor profilfråga för Sveriges samlade engagemang med Somalia, både vad gäller fokus i portföljen, i den politiska dialogen och i koordinering och samordning. Kvinnors politiska deltagande har genomgående varit särskilt prioriterat. Att jämställdhet är centralt märks inte minst i de sociala medier Sida använder. Sidas handlingsplan för jämställdhet uppdateras årligen och används aktivt i insatshanteringen.

Miljö- och klimatperspektiv: Ett utkast till handlingsplan togs fram under senare delen av 2019. Detta arbete kommer att slutföras under 2020. Miljö- och klimat har också sen tidigare delvis varit en integrerad del av handlingsplanen för resiliens. Under 2019 fokuserades särskilt på att ett antal nya resiliensinsatser redan från start skulle ha miljö- och klimatperspektivet integrerat.

Konfliktperspektivet: Givet den somaliska kontexten är konfliktperspektivet väl integrerat och omhändertaget i insatsportföljen. Samarbetet i ”Team Sweden” har möjliggjort en bra förståelse för den politiska och säkerhetsmässiga utvecklingen i Somalia vilket har kunnat föda in i dialogen med

¹¹ Denna del ger en övergripande bild av hur Sida arbetar med att integrera perspektiven. För konkreta exempel och resultat se avsnitt 3 Resultatredovisning

samarbetspartners och säkerställa en konfliktkänslig implementering såväl som att nya insatser och partnerskap har tagit väl omhand detta perspektiv. I den politiska dialogen blir konfliktperspektivet särskilt relevant i diskussioner om den framväxande federala modellen, på central nivå såväl som i de olika medlemsstaterna.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Den samlade bedömningen är att insatsportföljen genomförs enligt plan samtidigt som utvecklingen i Somalia påverkar vilka framsteg som är möjliga att uppnå på strategimålsnivå.

Stödområde Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är volymmässigt störst med ca 35 % av utfallet för 2019. Detta förklaras delvis av att många insatser bidrar till målet Stärkt institutionell kapacitet för tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster och ansvarsutkrävande, men också det stora fokus i UN MPTF på just statsbildning och rättsstatens principer redan när fonden sattes upp. Stödområdet motståndskraft, miljö, klimat och energi är det volymmässigt minsta området vilket förklaras av att det under innevarande strategiperiod har behövts byggas upp en portfölj då det var ett nytt stödområde från 2018. Stödområdet fredliga och inkluderande samhällen står för 23 % av utfallet och jämlik hälsa med focus på SRHR står för 21 % av utfallet. Under 2019 har arbetet stärkts med att skapa en större balans mellan insatser med direkta resultat på lokal nivå, kapacitetsuppbyggnad på medellång sikt och stöd till de mer långsiktiga statsbyggnadsprocesserna. I samtliga program är målet att involvera såväl delstater som den federala regeringen i beslutsprocessen och stöd tillfaller de båda.

Fördelningen och inriktningen inom strategins olika stödområde bedöms vara väl förankrad med strategins förändringsteori, hur operationaliseringsplanen såg ut och hur den årliga planeringen av portföljens olika stödområden har utvecklats.

Sida bedömer möjligheten att nå målen inom de pågående insatserna som **mycket sannolikt** i ca 60 % av insatserna och som **sannolikt** i 40 % av insatserna. Detta förklaras till stor del av den analys som görs av samarbetspartners förmåga att implementera programmen flexibelt och anpassat till den komplexa och föränderliga miljö som råder i Somalia.

3.1.1. Mål 1.1: Ökade förutsättningar för deltagande i freds- och statsbyggnadsprocesser, framförallt av kvinnor och unga.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet är alltför långsam, varierande och komplex, men att vissa framsteg görs. *Fragile State's Index* (SFI) 2019 visar en om än blygsam positiv utveckling för Somalia (ökning med 0.9 enheter) å andra sidan pekar indikatorerna relaterade till strategimålet; fragmenterade eliter, grupp motsättningar och statens legitimitet, att dessa förblir konstanta¹². Det senaste decenniets framsteg inom statsbyggande och fredsbyggande fångades i viss mån upp i den nya

¹² <https://fragilestatesindex.org/>

nationella utvecklingsplanen (NDP-9) som tydligt trycker på vikten av inkluderande demokratiska institutioner, politiskt deltagande, främjande av ett aktivt civilsamhälle, en öppen och ansvarsfull offentlig förvaltning, rättsstatsprincipen, skydd av mänskliga rättigheter och främjande av jämställdhet och kvinnors deltagande. Trots dessa relativt modesta framsteg på policy-nivå är bedömningen att kvinnor, unga och minoriteter fortsatt utesluts från formella maktstrukturer i Somalia.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av fyra insatser med stöd till Life and Peace Institute (LPI), UN Women, Interpeace och Somalia Stability Fund (SSF). Resultat har nåtts i att öka kunskapen bland somaliska medborgare om deras roll i fredsbyggande och statsbyggnads-processer. Bland annat har Interpeace engagerat ca 1 600 medborgare (31% kvinnor) i fredsbyggande och 200 civilsamhällesrepresentanter har utbildats för att mobilisera medborgare i att delta i politiska processer samt för att övervaka fredsavtal i Garowe, Hargeisa och Ceel Afweyn¹³. LPI har upprättat och stöttat plattformar för dialog i Hiran, Galgadud, Middle Shabelle, Kismayo och Gredo och kvinnoplattformen i Kismayo har replikerats över hela Jubaland vilket har resulterat i ett ökat deltagande av kvinnor i fredsbyggande men också kvinnors deltagande i samhällslivet i stort.

SSF:s lobbyarbete för att motverka hinder för kvinnors deltagande bidrog till att 8 kvinnor nu är representerade i Jubalands parlament, 6 kvinnor i norra Gaalkayo och till att Beletweyne har fått sin första kvinnliga borgmästare. Det rikstäckande programmet radioprogrammet Imaqaal (hör mig) som syftar till att väcka debatt kring kvinnor- och ungas deltagande i freds- och statsbyggande växer snabbt i popularitet¹⁴.

3.1.2. Mål 1.2: Stärkt kapacitet att genomföra en hållbar och inkluderande säkerhetssektorreform.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet är osäker och ojämn och långsam på grund av resurs- och kapacitetsbrister. Kapacitetsuppbyggnad av säkerhetssektorns aktörer fortgår med stora utmaningar kopplade till begränsade resurser både materiellt och personalmässigt sett. Särskilt stora utmaningar är kopplade till etablerandet av säkerhetsstrukturer på medlemsstatsnivå. Vissa framgångar har nåtts, till exempel genomförandet av biometrisk registrering av militären som möjliggjort elektroniska löneutbetalningar samt etablerandet av en federalpolisstruktur med federal och delstatspolis.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till UN MPTF:s olika underprogrammen till pelare 2 *Rule of Law* och Somalia Stability Fund (SSF). Insatsportföljen tar ett holistiskt angreppssätt och svarar bra upp mot strategimålet. Det viktigaste fokusområdet under året har varit kapacitetsuppbyggnad för säkerhetsinstitutioner som övervakar och levererar säkerhetstjänster på både federal- och medlemsstatsnivå. Genom stöd från MPTF II under 2019 undertecknades det gemensamma säkerhetssektorstyrningsprogrammet (JSSGP) i april. JSSGP är ett viktigt instrument som syftar till att

¹³ Interpeace, Mid Term Review, s.2 (insats 11336, KlaraDia UM2017/45267)

¹⁴ Somalia Stability Fund, Annual Report, October 2018-September 2019, s. 10 (insats 10575, KlaraDia UM2017/08233)

öka den civila övervakningen av reformerna av säkerhetssektorn av förvaltningsinstitutionerna för säkerhetssektorn inom ramen för rättsstatsprincipen och respekten för mänskliga rättigheter. Ett konkret resultat är att biometrisk registrering av 16 000 somaliska soldater genomförts, vilket innebär att de somaliska soldaterna nu får sin lön direkt in på sina bankkonton har ökat transparens och möjligheter till ansvarsutkrävande.

3.1.3. Mål 1.3: Stärkt kapacitet att förebygga och motverka våldsam extremism och radikaliserings.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet går både framåt och bakåt i en svåranalyserad kontext. Kapaciteten inom ministerier och i säkerhetsinstruktioner både på FGS och FMS-nivå bedöms delvis att ha stärkts under året. Al-Shabaab har delvis försvagats militärt under året fast åtnjuter fortsatt folkligt stöd i vissa delar av landet.¹⁵ Våldsam extremism utgör således alltså ett hot mot Somalias säkerhet och befolkning.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av ett stöd under UN MPTF – P/CVE. Insatser såsom Youth Employment in Somalia (YES) och Somalia Credit Guarantee Scheme (SCGS) bidrar också indirekt till portföljen. Inom stödet till UN MPTF har Sverige som enda givare stöttat en samordningsmekanism som framgångsrikt samlat intressenter från både federal- och medlemsstatsnivå samt internationella givare för att starta en dialog för att kunna arbeta med P/CVE (*Preventing and Countering Violent Extremism*). P/CVE-samordnare har utsetts inom FGS och FMS. Under ledning av P/CVE-samordnaren har lokala handlingsplaner utvecklats i Hirshabelle och South West. Samordningsmekanismen utgör en stark plattform från vilken arbetet kan vidareutvecklas.

3.1.4. Mål 1.4: Förbättrade förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet går delvis framåt och delvis bakåt. Vissa försiktiga framsteg har gjorts av Somalia tack vare ett antal IMF-ledda reformprogram som bidragit till stärkande av landets offentliga ekonomiska förvaltning samt ökade statliga intäkter. Den ekonomiska tillväxten är dock fortsatt volatil och det finns betydande utmaningar relaterat till mänsklig säkerhet och sårbarhet. Sammantaget är således att bedömningen är att förutsättningarna för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt är fortsatt skakiga med betydande utmaningar.

Portfölj

¹⁵ <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/somalia>

Portföljen är relevant. Den består av ett fem insatser; Världsbankens gemensamma givarfonden MPF, FN-programmet Youth Employment in Somalia (YES), Somalia Credit Guarantee Scheme (SCGS), Women Economic Empowerment och Forum Syds Somali-Swedish Business Programme. Insatserna har levererat resultat.

MPF har fortsatt spelat en mycket viktig roll för reformering av statens offentliga ekonomisk förvaltning. Dessa projekt har bidragit till förstärkt kapacitet, öppenhet och varaktiga reform. Sedan fonden upprättades har 169,1 miljoner US-dollar betalats till projekt som genomförs av den somaliska regeringen som 2019 uppgår till 83% av utbetalade medel¹⁶. Under året publicerade det federala finansministeriets hemsida såväl skatteintäkter som utgifter publiceras, hemsidan innehåller interaktiva diagram över statens inkomster och utgifter från 2013 till nu och ökar transparensen¹⁷.

Sidas portfölj bidrar såväl till direkt jobbskapande som indirekt genom MSME utveckling¹⁸. Sidas garantiprogram SCGS tillhandahåller garantier till fyra somaliska kommersiella affärsbanker för att minska risken för utlåning till kreditvärdiga MSMEs med bristande säkerheter med fokus på kvinnliga och unga företagare. Insatsen har fram till september 2019 sammanlagt bidragit till 43 nya lån till en totalsumma om MUSD 1 172 563. 36% av låntagarna utgörs av kvinnor medan ungdomar utgör 62% av låntagarna. YES skapade 7 236 kortvariga arbetstillfällen ”cash for -work jobs” och 4 450 långvariga arbetstillfällen under 2019. Dessa jobb har flera syften då de inte bara skapar försörjning utan också bidrar till att bygga infrastruktur som vägar, dammar och offentliga byggnader mm. Programmet har nått 12 577 personer, varav ca 40 % var kvinnor.

3.2 Stödområde 2: Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

3.2.1 Mål 2.1: Stärkta system och institutioner som upprätthåller och garanterar respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Strategimål

Bedömning är att utvecklingen mot strategimålet delvis går framåt, delvis har stora utmaningar. Stora ansträngningar, både på politisk och teknisk nivå, har gjorts under året för att möjliggöra val 2020/2021. De politiska processerna har försenats ett flertal gånger på grund av oenighet och bristande dialog mellan FGS och FMS. Vallagen som enligt *Mutual Accountability Framework* skulle ha antagits innan slutet av 2019 lämnades först i december in till överhuset för beslut. Tidsfristen för att slutföra den nya konstitutionen har skjutits fram till juni 2020. De tekniska processerna och förberedelserna för både val och konstitutionsreform har däremot gjort vissa framsteg under 2019.

Hotbilden mot journalister har skärpts under året, inte minst i Somaliland. Sedan november 2018 har 16 journalister och 6 mediahus attackerats i Somalia, 4 av journalisterna dödades. Även om majoriteten av attackerna har utförts av Al-Shabaab så tillskrivs även regeringen en del av

¹⁶ MPF Progress Report, January – June 2019, s. 14 (insats12769, KlaraDia UM2018/46081)

¹⁷ MPF Progress Report, January – June 2019, s. 7 (insats12769, KlaraDia UM2018/46081)

¹⁸ YES (insats 11132, KlaraDia UM2017/33710) och Garanti programmen, (Insats 54020184 KlaraDia UM2017/26257)

attackerna¹⁹. 41 journalister arresterades utan grunder och näthat är fortsatt ett vanligt fenomen. Organisationsfriheten är fortsatt begränsad inom AS-kontrollerade områden.²⁰

Somalia ratificerade Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning under året, Konventionen är vägledande för hur landets institutioner ska arbeta för att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska kunna vara delaktiga i samhället. Somalia lämnade i januari 2019 in sin första halvtidsöversikt för Universal Periodic Review.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till program inom UN MPTF, Världsbanksfonder, HIPS, Eisa – Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa, Diakonia, LAW – Legal Action Worldwide och Forum Syd. Portföljen adresserar utvecklingen mot strategimålet både genom stöd till FN och myndighetsledda processer och genom stöd till det civila samhället. Framsteg och resultat kan påvisas inom stärkta system och institutioner. Under 2019 har stödet till valstödsprogrammet inom MPTF slutfört identifiering av vallokaler i majoriteten av medlemsstaterna, över 60 politiska partier har registrerats och system för väljarregistrering har utvärderats²¹. Eisa har stöttat valkommissionen med att hålla regionala utbildningar med syfte att främja unga och kvinnors politiska deltagande arrangerat aktiviteter relaterade till dialog mellan civilsamhället och statliga företrädare för att främja deltagandet av kvinnor i konstitutions- och valprocessen. Forum Syds partnerorganisationer genomfört utbildningar och kampanjer för över 6 000 personer, bara i Mogadishu²². Målgruppen för dessa utbildningar har varit unga, kvinnor och marginaliserade grupper (internflyktingar och personer med funktionsnedsättningar).

Sida har fortsatt att stödja initiativ för att öka tillgången till rättvisa, med speciellt fokus på kvinnor, flickor och marginaliserade grupper. Genom Joint Justice Programme stöddes 16 alternativa konfliktlösningsmekanismer (ADR) som under första halvåret löste 1 909 civila ärenden. Genom utbildning kring mänskliga rättigheter och stöd till *Office of the Human Rights Defender* (OHRD) har framsteg nåtts vad gäller rättsstatens principer. Ett direkt resultat är hälften av de våldtäktsfall som anmäldes i Puntland under året dömdes inom det offentliga rättsväsendet istället för genom traditionella domstolar²³. JPLG:s (*Joint Partnership for Local Governance*) satsning på att stödja kvinnliga entreprenörer inom traditionellt mansdominerade yrken har gett resultat genom stöd till transparenta och prestationsbaserade upphandlingar. I South West har upphandlingen av stora infrastrukturprojekt i 3 fall av nio tilldelats kvinnoleda företag²⁴.

3.2.2 Mål 2.2: Ökat deltagande och inflytande i demokratiska processer, framförallt av kvinnor och unga.

Strategimål

¹⁹ Human Rights Working group 2019: <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/somalia#15e26b>.

²⁰ Somalia – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019, s.22

²¹ Electoral update October 2019 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

²² Meeting with Forum Syd's Mogadishu based partners, Travel report 2019-01-29 (insats 5127000, UF2014/66716)

²³ Partner meeting Diakonia, Diakonia evaluation s. 10 (insats 5127001, KlaraDia UM2016/42543)

²⁴ JPLG Quartely brief, s.4-5 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

Bedömning är att utvecklingen mot strategimålet delvis att framsteg görs men att stora strukturella utmaningar kvarstår. Kvinnors deltagande i demokratiska processer möter fortsatt motstånd och deras deltagande i politiken är fortsatt lågt och både strukturellt- och direkt våld hindrar kvinnors deltagande. Stora ansträngningar har gjorts och ambitionerna är höga, till exempel föreslog Somalias jämställdhetsminister till kommissionen för kvinnors status en kvinnostadga som kräver 50 procents representation av kvinnor inom alla beslutsfattande nivåer i samhället, skydd av kvinnors rättigheter och förebyggande av sexuellt och könsbaserat våld, inklusive könsstympning.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till UN Women, EISA, Forum Syd, LAW och Diakonia. I samband med revideringen av ett flertal lagar och handlingsplaner (vallag, konstitution, nationell handlingsplan) har ansträngningar gjorts för att säkerställa kvinnor och ungas aktiva deltagande. Forum Syds partnerorganisation Ubaxa Caasimada har etablerat ett center för unga i Mogadishu där ungdomar kan träffas och utbyta idéer och arrangerat ungdomsleda möten med politiker och beslutsfattare. Genom stödet till UN Women granskade och säkerställde jämställdhetsministeriet jämställdhetsintegrering av NDP-9, den nationella handlingsplanen. Samma stöd bidrog även till att initiera framtagandet av en nationell handlingsplan för UNSCR 1325. Kvinnors deltagande har under året fått en mer framträdande roll vad gäller etablerandet av distrikt och bildandet av distriktsråd. Genom stöd från bland annat JPLG består distriktsrådet i Dinsor (South West state) av 10 kvinnor och 21 män²⁵.

LAW har under året stärkt sitt arbete med att uppmuntra befolkningen i internflyktingläger att använda de offentliga institutionerna för rättsskipande. I Denviile har LAW stöttat upprättandet av en polisstation som har tre kvinnliga poliser som hjälper till att utreda, hantera och följa upp ärenden relaterade till våld mot kvinnor i intilliggande internflyktingläger²⁶.

3.2.3 Mål 2.3: Stärkt institutionell kapacitet för tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster och ansvarsutkrävande.

Strategimål

Bedömning är att utvecklingen mot strategimålet går delvis framåt men är asymmetrisk och politiska motsättningar har under året hämmat utvecklingen. Årtal av inbördeskrig har förstört stora delar av den sociala infrastrukturen i Somalia vilket har lett till att myndigheter i medlemsstaterna ofta saknar både kapacitet och resurser. Under året har myndigheterna förnyat sina prioriteringar och åtagande gällande tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster²⁷. Däremot har den ansträngda relationen mellan FGS och FMS och medlemsstatsspecifika utmaningar delvis påverkat utvecklingen mot strategimålet. Att Somaliland och Puntland har isolerat sig från nationella arrangemang, avsaknaden av delstatsregering i Galamadug och mordet på Mogadishus borgmästare har bromsat processen.²⁸

Portfölj

²⁵ JPLG semi-annual report 2019, s. 3 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

²⁶ Legal Action Worldwide, Semi-annual report, s.2 (insats 51270031, KlaraDia UM2016/30081)

²⁷ JPLG semi-annual report 2019, s. 3 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

²⁸ JPLG semi-annual report 2019, s. 3 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

Portföljen är relevant. Den består av stöd till JPLG, Diakonia, MPTF HR, ett sekonderingsprogram och stöd till tankesmedjan HIPS. Bedömningen är att portföljen levererat resultat och svarar väl upp mot strategimålet.

Sida's stöd till JPLG har under 2019 bidragit till utvecklandet av hälso- och utbildningsstrategier i Puntland i enlighet med den pågående decentraliseringsprocessen²⁹. Myndigheter på medlemsstatsnivå har ökat sitt eget bidrag till servicesektorn. Ett exempel är Somaliland där det egna bidraget till sektorn uppgick till 508 749 USD under 2019, vilket motsvarar en ökning på 500 % de senaste 5 åren.³⁰

Civilsamhället har fortsatt spelat en stor roll för ansvarsutkrävande. Som ett resultat av nära samarbete och utformandet av medborgarkommittéer har deltagandet i politiska processer ökat i de 6 distrikt som Diakonia stödjer i Puntland.³¹

Ett konsortium under ledning av The Heritage Institute for Policy Studies (HIPS)³² har under 2019 genomfört en kartläggning av humankapital i Somalia, vilket resulterade i att FGS inkluderade humankapital som en prioritet i den nationella utvecklingsplanen (NDP-9).

3.3 Stödområde 3: Motståndskraft, miljö, klimat och energi

3.3.1 Mål 3.1: Ökad livsmedelstrygghet och hållbart nyttjande och hållbar förvaltning av naturresurser med fokus på lantbruk, vatten och hav.

Strategimål

Bedömning är att utvecklingen mot strategimålet går delvis framåt och delvis bakåt med betydande klimatrelaterade utmaningar. Somalias extrema sårbarhet för klimatförändringar, såsom torka och översvämningar med snabba förlopp fortsätter att påverka landet negativt och orsaka matosäkerhet. Under senare år och särskilt under 2019 har återkommande torrperioder och översvämningar blivit än mer oberäknliga. Vid Somalia Partnership Forum som genomfördes i oktober 2019, underströk premiärministern vikten av att fokusera på vattenrelaterade frågor i Somalia samt att tackla dessa utmaningar gemensamt och välkoordinerat. Ett utkast för en Nationell Vattenstrategi finns redan på plats och processen pågår att validera och slutföra strategin.

Portfölj

Portföljen är delvis relevant då den är under fortsatt uppbyggnad. Portföljen består av stöd till Somalia Resilience Programme 2 (SomRep). FAO:s ”Building Resilience in Middle Shabelle (BRiMS)” samt samarbetet mellan WFP och FAO Joint Resilience Programme i Somalia som beslutades 2019 och samfinansieras med den regionala strategin för Afrika. Insatserna fokuserar på förbättrad livsmedelsförsörjning och diversifiering av jordbruksmetoder för att säkerställa hållbara

²⁹ JPLG semi-annual report 2019, s. 2 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

³⁰ JPLG semi-annual report 2019, s. 2 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

³¹ Puntland Democratic Governance Programme, Programme Final Evaluation, May 2019, s.vii (insats 13802, KlaraDia UM2016/42543)

³² HIPS (insats 12668, klaraDia UM2019/42353)

försörjningsmöjligheter. Vidare har portföljen fokuserat på att stödja insatser som bidrar till tillgång till rent vatten och sanitet. SomRep fortsätter att vara en viktig resiliensinsats i linje med Sidas prioritering inom humanitär/utveckling-nexus för ökad motståndskraft i Somalia. SomReps strategi att involvera flera olika sektorer och aktörer har öppnat upp för kompletterande akutinsatser inom humanitär nödhjälp kopplat till insatser med fokus på återhämtning och motståndskraft. Exempelvis har SomRep kunnat agera vid torkan som drabbade landet under 2019 genom att ge stöd till 528 hushåll med ovillkorad kontantöverföring och 500 hushåll med kontanter mot arbete i sex olika orter i Somaliland.³³

SomRep har också accelererat ansatser för att upprätthålla klimatsmart jordbruk genom en kombination av starka förlängningssystem för grödor och boskapsproduktion genom införandet av djurhälsa och fältskolor för bönder och jordbrukare som på plats tillhandahåller praktiska utbildningar för jordbrukande samhällen. SomRep har därutöver investerat i rehabilitering, uppgradering och nyetablering av vatteninfrastruktur i form av vattenreservoarer och grunda brunnar för hushåll, jordbruk och djur.³⁴

Samarbetet med FAO genom insatsen ”Building Resilience in Middle Shabelle (BRiMS)” har nyligen avslutat inledningsfasen. Under denna period har ett flertal kartläggningar och analyser utförts för att bana väg för projektets genomförande. Dessa inkluderar primära och sekundära utvärderingar av kanaler, en kontextbaserad kvalitativ konfliktstudie längs floden Shabelle samt en rigorös analys av hur hushållen hanterar klimatchocker med hjälp av FAOs ”Resilience Index Measurement Analysis”.³⁵

3.3.2 Mål 3.2: Ökad tillgång till förnybar energi och förbättrad energieffektivitet.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet är alltför långsam, varierande och komplex, men att ambitioner finns som sänder positiva signaler. Somalia är väldigt beroende av fossila bränsle för sin energikonsumtion. Olaglig handel med träkol och den politiska ekonomin runt denna försvårar den nödvändiga omställningen. Ambitioner att främja förnybarenergi i syfte att förbättra klimatet samt användningen av energieffektiviseringsåtgärder står dock högt på Somalias agenda.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till ILO programmet: Public Private Development Partnership for Renewable Energy Skills Training and Women Economic Empowerment in Somalia - och insatser under WB Multi-Partner Fund Somalia och UN MPTF samt programmet REACT-Renewable Energy and Climate Technologies.

Via ILO-projektet som inkluderar en komponent inom förnybar energi utvecklades ett grundläggande certifieringsverktyg i syfte att tillhandahålla ett utbud av utbildad personal som kan delta i arbetet att utöka expansionen av förnybar energiförsörjning. Dessutom ingicks avtal med leverantörer från den privata sektorn som bidragit till att utöka projektets budget med 1,7 miljoner USD.

³³ SomRep, email-update on results, 27th January 2020 (insats 10577, KlaraDia UM2019/05388)

³⁴ SomRep 2019 Annual Resilience Measurement Index (Insats 10577, KlaraDia UM2019/05388)

³⁵ FAO, email-update on results, 27th January 2020 (insats 12768, KlaraDia UM2018/46081)

Inom ramen för WB-MPF-insatsen lanserade ministeriet för energi och vattenresurser i maj 2019 en nationell ”Power Master Plan”. I planen fastställs prioriteringar och sekvensering av investeringar inom elproduktion, elöverföring och eldistribution över en period av 20 år samt framtagande av utvecklingsplaner för fem städer. I planen analyseras dessutom strategier för att utöka tillgången till el för somaliska hushåll på landsbygden och i städer.³⁶

3.3.3 Mål 3.3: Ökad motståndskraft och anpassning till klimatförändringar samt stärkt kapacitet för reducering av naturkatastrofer, miljöförstöring och miljörisker.

Strategimål

Bedömningen är att utvecklingen mot strategimålet går delvis framåt och delvis bakåt, med betydande utmaningar framförallt relaterat till återkommande naturkatastrofer. I den uppdaterade *Mutual Accountability Framework* som presenterades i samband med *Somalia Partnership Forum* hösten 2019 ingick upprättandet av en nationell funktion för att stärka katastrofhanteringen i Somalia. I september 2019 lanserades också en nationell policy för social trygghet där man belyste avsaknaden av ett nationellt skyddsnätprogram för den mest utsatta befolkningen. Vidare lanserade premiärministeriet och planministeriet inrättandet av ett nationellt sekretariat (*Durable Solutions Secreteriat*) med uppgift att adressera de 2,6 miljoner internflyktingar i landet genom en holistisk, integrerad och hållbar lösningsansats. Ambitionerna är således höga, att därifrån gå från ord till handling är det fortfarande en bit kvar.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till Somalia Resilience Programme 2 (SOMREP) och WB Multi-Partner Fund Somalia, samt stöd till EU:s Program Inclusive Local Economic Development som beslutades 2019. Fokus i insatserna ligger på att stödja multisektoriella resiliensinsatser som innehåller sociala trygghetssystem, hälsa och hållbara lösningar. Stödet via ”Joint Programme for Sustainable Charcoal Reduction and Alternative Livelihoods (PROSCAL)” bidrog till att mer än 5 480 kvinnostyrda hushåll och 100 kvinnliga återförsäljare har övergått och börjat använda energieffektiva eldningsspisar i Puntland. I Jubaland fick mer än 4 950 förmånstagare (50% kvinnor) utrustning för jordbruk och biodling för att tillhandahålla alternativa försörjningsalternativ. Dessutom framtogs ett första utkast av ”Somalia National Charcoal Policy” som nu behandlas av ”Federal Ministry of Livestock, Forest and Range” för validering. Denna policy tillhandahåller regleringsramar för trähandel och inhemsk användning och minskar den ökade avskogningen med tydliga och prioriterade åtgärder på kort, medellång och lång sikt.³⁷

2019 lanserade SOMREP chockdämpande insatser genom att skala upp ett by-baserat nätverk *village savings and loan associations*, kontantbaserade insatser med målsättning att få till beteendeförändringar genom att utvidga ekonomisk inkludering. Detta har lett till upprättande av lånefonder och/eller bidrag till utbildade grupper (och genom framtida lån till framtida mottagare) med mål att nystarta företag samt implementering av en överföringsavgift som säkerhet inför mer

³⁶ World Bank Multi Partner Fund Progress Report, January-June 2019, s.15 (insats12769, KlaraDia UM/2018/37633)

³⁷ PROSCAL Program Semi-Annual Progress Report Jan-June 2019, s. 2 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

utmanande förutsättningar och svårare säsonger.³⁸ Insatsen WB Somali Urban Resilience Project (SURP) påbörjade vägrehabilitering av Simad Road i Mogadishu och Jilab Road i Garowe. Projektet är ett pilotprojekt som syftar till att testa användningen av ett nationellt system på subnationell nivå samt att stärka kommunernas styrningskapacitet.³⁹

3.4 Stödområde 4: Jämlig hälsa med fokus på SRHR

3.4.1 Mål 4.1: Ökad och jämlig tillgång till hälso- och sjukvård med fokus på kvinnor och barn.

Strategimål

Utvecklingen mot strategimålet går framåt. Hälsosektorn saknar dock en välfungerande koordinering och tillgängligheten på hälsorelaterade data är mycket bristfällig. Den federala hälsobudgeten är mycket begränsad. Ännu icke officiella nya data från 2019 i den av Sverige stöda *Somali Health and Demographic Survey* (SHDS⁴⁰) pekar ändå på små förbättringar, mödradödligheten har gått ner till ca 600 per 100,000 levandefödda (ner från ca 670), födelsetalen är dock fortsatt mycket höga på 6.1 barn per kvinna. För Sverige är det fortsatt viktigt att maximera den statsbyggande potential som finns inom hälsosektorn, i synnerhet på regional nivå. Samtidigt ges fortsatt stöd till gräsrotsinsatser som fokuserar på att förbättra lokala vårdstrukturer och stärka lokalsamhällets ägarskap och ansvarstagande. Under slutet av 2019 påbörjade Världsbankens *Global Financing Facility* planera för ett engagemang i Somalia. Även DFID påbörjade en översyn av sitt hälsostöd.

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till UNFPA, Rädda Barnen, Folkhälsomyndigheten och Stockholms universitet/SPIDER. UNFPA och Rädda barnen levererar resultat som svarar upp mot strategimålet. Stödet till etablerandet av en somalisk folkhälsomyndighet och stödet från SPIDER i etablerandet av ett digitalt *Health Management Information System* är nya under andra halvan av 2019 och har framöver stor potential att bidra till ett mer robust hälsosystem.

Rädda Barnens CHASP-insats har bidragit till stärkandet av hälsosystem på distrikt- och lokal nivå,⁴¹ till exempel nåddes redan andra implementeringsåret 143 486 barn genom mödra- och barn hälsotjänster, vilket var nästan 200 % över målsättning på 79 181 barn för det året.⁴² Insatsen har också bidragit till att bygga och renovera hälsoanläggningar - 18 stycken redan i april 2019. Dessa nya och förbättrade hälsoanläggningar tillhandahåller nu välbehövliga och nödvändiga hälsotjänster *Essential Package of Health Services*) i regionerna.

Eftersom insatsen tillämpar en multisektoriell ansats har även resultat inom vattensektorn uppnåtts såsom fungerande vattensystem, solpaneler, belysning och byggande av toaletter. Det finns också

³⁸ SomRep, email-update on results, 27th January 2020 (insats 10577, KlaraDia UM2019/05388)

³⁹ MPF Progress Report January – June 2019, s. 7 (insats12769, KlaraDia UM2018/37633)

⁴⁰ Somali Health and Demographic Survey (SHDS) kommer att offentliggöras i mars 2020.

⁴¹ Community Health and Social Accountability Program (CHASP); End-Term Evaluation and Program Review, s. 39 (insats 51270022, KlaraDia UM2017/46412)

⁴² Community Health and Social Accountability Program (CHASP); End-Term Evaluation and Program Review, s. 8 (insats 51270022, KlaraDia UM2017/46412)

utrustning som köpts eller reparerats och nu fungerar som generatorer för belysning, kylsystem och annan medicinsk utrustning för att stödja leverans av hälso- och sjukvård.⁴³

Samhällens motståndskraft och stärkta samhällsstrukturer och hälsosystem är en viktig del av Rädda Barnen programmens genomförande. Som ett resultat av detta upplägg tillsammans med kapacitetsuppbyggnad som tillhandahålls för samhällens hälsokommittéer (CHC - *Community Health Committees*) har nu lokala samhällen möjlighet till att själva äga och är helt engagerade i att tillhandahålla deras lokala hälsocenter. CHC-drivna resursmobiliseringsinsatser har till exempel resulterat i att hälsoministeriet donerade en ambulans till Ufeyn-distriktet i Puntland. Ett annat exempel är den lokalt drivna rehabiliteringen av ett hälsocenter i Kobdhexaad i Bari-regionen.⁴⁴

3.4.2 Mål 4.2: Ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Strategimål

Utvecklingen mot strategimålet går framåt. Utvecklingen är dock långsam och inte över hela linjen. Preliminära data från SHDS pekar på att könsstympningen ligger kvar på en prevalens på över 90 %, vilket är mycket högt och alarmerande. Samtidigt ligger det flera lagförslag (bl.a. *Sexual Offence Bill*) hos lagstiftande instanser som har påtagligt svårt att gå igenom. En mängd inflytelserika grupper, inklusive religiösa ledare, håller emot för en mer progressiv rättighetsagenda. Tillgången till reproduktiv hälsa, dvs utan den sexuella rättighetsdelen, är mindre problematisk och kontroversiell, men mycket annat hindrar att också denna utveckling tar fart, exempelvis är tillgången till statsbudgeten för hälsa extremt begränsad. För att exemplifiera detta pekar preliminära siffror att budgetutfallet för det federala hälsoministeriet för 2019 landar på mindre än 2 miljoner USD, vilket svårligen täcker ens grundläggande löpande kostnader vilket således innebär att all faktisk verksamhet för att främja hälsan hos den somaliska befolkningen är finansierat av givare eller den egna befolkningen (sk. *out-of pocket expenses*).

Portfölj

Portföljen är relevant. Den består av stöd till UNFPA och Rädda Barnen/CHASP. Insatserna levererar resultat som svarar upp mot strategimålet. Exempelvis, genom stödet till UNFPA nåddes 65 000 mödrar med hälsotjänster inom sexuell och reproduktiv hälsa under rapporteringsperioden 1 januari - 30 juni 2019. Detta inkluderar till exempel livräddande insatser för att förhindra mödra- och neonatal mortalitet och morbiditet. Andra relaterade, mer specifika, resultat inkluderar: 5,000 förlossningar i vårdinrättningar övervakades av kvalificerad vårdpersonal. 20,000 prenatalbesök till vårdinrättningar och mottagningar för omfattande akut förlossnings- och neonatal vård. UNFPA stödde 12 sådana mottagningar under rapporteringsperioden. Ca 35 000 kvinnor i fertil ålder nåddes med familjeplaneringsservices. Hälsotjänster fokuserade på klinisk hantering av våldtäkt introducerades över hela landet. Detta fyller en kritisk lucka i stöd till våldtäktsöverlevare och inkluderade övergripande SRHR-service. Fortsatt stöd till 140 barnmorskor som påbörjade sin utbildning i juli

⁴³ Community Health and Social Accountability Program (CHASP); End-Term Evaluation and Program Review, s. 23 (insats 51270022, KlaraDia UM2017/46412)

⁴⁴ Save the Children, email-update on results, 29th January 2020 (insats 51270022, KlaraDia UM2017/46412)

2018 i 5 UNFPA-finansierade barnmorskeskolor. UNFPA arbetar totalt med 13 barnmorskeskolor i landet.⁴⁵

4. Implikationer för innevarande strategiperiod

Sida's utvecklingssamarbete i Somalia är relevant och uppvisar överlag goda resultat trots en fragil och svårarbetad kontext med stora säkerhetsutmaningar som påverkar genomförande och uppföljning. Utmaningarna i kontexten blir tydliga i bedömningen av måluppfyllelse på strateginivå som i de flesta fall visar på både framsteg och tillbakagång, samtidigt som insatserna bedöms genomföras enligt plan. Insatsportföljen har byggts upp under strategins två första år, och går nu in i en konsolideringsfas.

Givet inga omvälvande förändringar i kontexten förutses inga drastiska förändringar av insatsportföljen under den återstående delen av strategiperioden, men ett antal prioriteringar kommer guida genomförandet. Ambitionen är att fördjupa engagemanget i väl fungerande stöd och fokusera dialog och uppföljning till de mest centrala reformprocesserna samt fasa ut stöd med mer begränsade resultat. Samtidigt ska engagemanget inom målområde tre i strategin stärkas med fokus på resiliens och klimatanpassning. Det nära samarbetet mellan det humanitära engagemanget och insatser för att förebygga kriser kommer stärkas ytterligare. Detta bedöms även ge en ökad fattigdomsinriktning i genomförandet av strategin. Att även inkludera konfliktkänslighet och fred inom detta nexus är centralt.

Strategin är mycket omfattande i sin inriktning och det finns därför skäl att återkommande bedöma det svenska mervärdet av stöd, särskilt vid överväganden att utöka insatsportföljen ytterligare. Att fokusera och kraftsamla kommer styra portföljutvecklingen i slutet av strategiperioden. Samtidigt krävs en beredskap att kunna omprioritera mellan direkta och mer akuta insatser och mer långsiktiga stöd för att svara upp mot förändrade behov. Det kommer att genomföras en fattigdomsanalys för att säkerställa en balans mellan stöd med mer direkt påverkan och långsiktiga statsbyggande insatser. Tillsammans med andra stöd till tankesmedjor och redan existerande studier kommer arbetet fördjupa analysen och förståelsen för den somaliska kontexten.

Stundande val, den konstitutionella reformen och delstaternas utveckling i ljuset av en framväxande federal modell kommer också att påverka hur portföljen utvecklas. Utvecklingssamarbetet bör sträva efter att utöka kontaktytor och direkt samarbete med de federala medlemsstaterna eller lokalsamhällen där så är möjligt. Att möjliggöra för somaliska civilsamhälleorganisationen att få tillgång till finansiering är ytterligare en ambition.

Vid ett beslut om första steg mot skuldavskrivning under 2020, innebär detta skuldlättnader och tillgång till IDA-finansiering för Somalia. Detta kommer att få en väsentlig påverkan på ekonomin och kan samtidigt påverka den politiska dynamiken och den allmänna utvecklingen i landet. I ljuset av detta krävs en fortgående analys av insatsportföljen i förhållande till framförallt Världsbankens

⁴⁵ Somalia UN MPTF, Programme Semi-Annual Progress Report, Period: 1 January-30 June 2019, s. 2-3 (insats 11132, KlaraDia UM2017/3371)

kommande engagemang, exempelvis förutses deras *Global Financing Facility* komma att påverka mycket hur givarlandskapet i hälsosektorn utvecklas.

Fortsatta synergier kommer att sökas med relevanta strategier, med fortsatt nära samarbete framförallt med den regional strategin för Afrika söder om Sahara, den humanitära strategin och strategin för hållbar fred. Möjliga länkar till strategin för hållbar miljö, hållbart klimat och hav, samt hållbart nyttjande av naturresurser 2018–2022 kommer att undersökas.

Bilaga 1 P6 rapport Somalia 2019

All data in report is per December 31, 2019. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2019: 600 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 555 496 KSEK

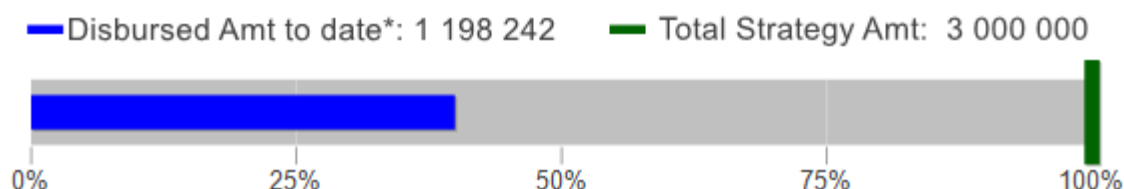
Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Somalia 2018-2022	Total		555 496
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	18 551
		Total	18 551
	Fredliga och inkluderande samhällen	Ökade förutsättningar för deltagande i freds- och statsbyggnadsprocesser, framförallt av kvinnor och unga	49 649
		Stärkt kapacitet att genomföra en hållbar och inkluderande säkerhetssektorreform	19 124
		Stärkt kapacitet att förebygga och motverka våldsam extremism och radikalisering	2 490
		Förbättrade förutsättningar för en inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt	58 641
		Total	129 904
	Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer	Stärkta system och institutioner som upprätthåller och garanterar respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer	99 565
		Ökat deltagande och inflytande i demokratiska processer, framförallt av kvinnor och unga	22 159
		Stärkt institutionell kapacitet för tillhandahållande av grundläggande samhällstjänster och ansvarsutkrävande	74 462
		Total	196 185
	Motståndskraft, miljö, klimat och energi	Ökad livsmedelstrygghet och hållbart nyttjande och hållbar förvaltning av	14 230

	naturresurser med fokus på lantbruk, vatten och hav	
	Ökad tillgång till förnybar energi och förbättrad energieffektivitet	37 982
	Ökad motståndskraft och anpassning till klimatförändringar samt stärkt kapacitet för reducering av naturkatastrofer, miljöförstöring och miljörisker	43 774
	Total	95 986
Jämlik hälsa med fokus på SRHR	Ökad och jämlik tillgång till hälso- och sjukvård med fokus på kvinnor och barn	73 767
	Ökad tillgång till och respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	41 104
	Total	114 871

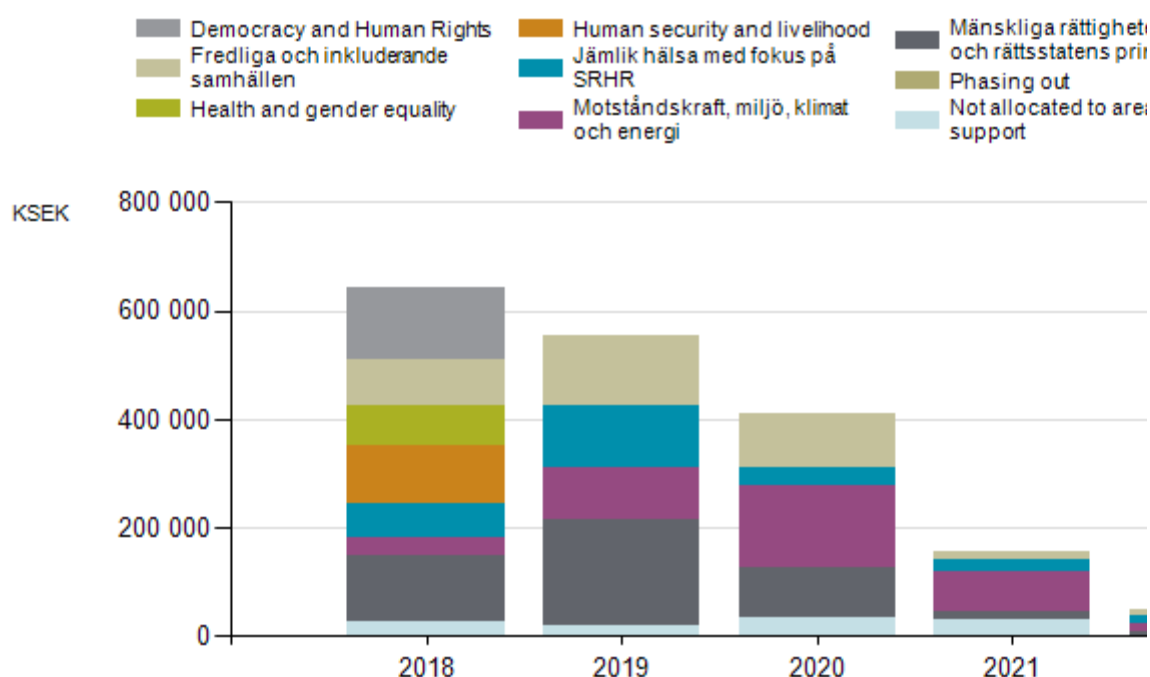
Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 2nd year with total duration of 5 years.

* Note that the Disbursed Amt to date includes even payments made in the last year of the previous strategy, 315 680 KSEK

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

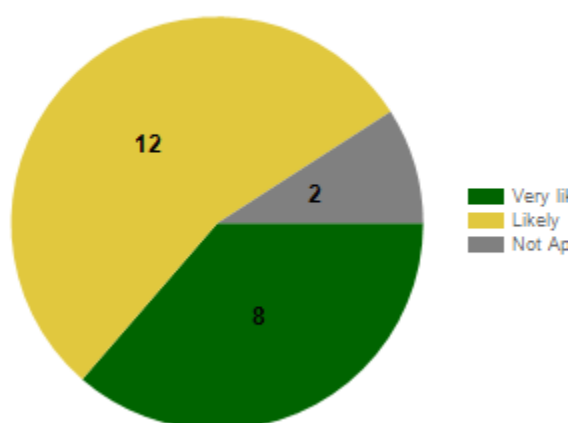
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

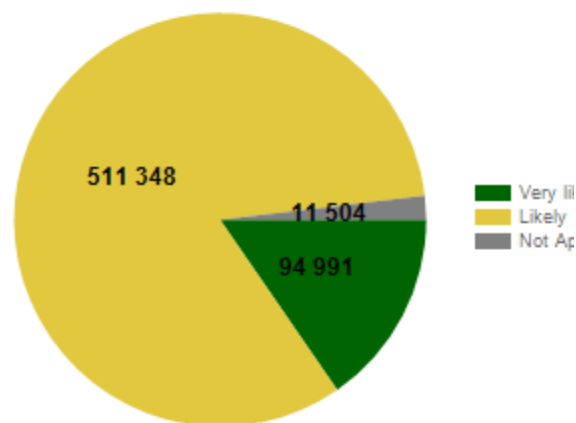
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (€)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2019 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Somalia	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	205 306	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	11 344	328
	106 Afrika (7 1:1.9)	585 496	675 610
	112 Hållbar Fred (7 1:1.26)	8 300	4 500
	Total	810 447	680 438

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.